

Aan de vaste Commissie Veiligheid en Justitie
van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 22 januari 2016
dossiernummer: 4.3.11
uw kenmerk: 34 067
telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 74
e-mail: j.vollaard@advocatenorde.nl

Betreft: wetsvoorstel 34 067, eigen bijdrage strafproces en slachtofferzorg

Geachte woordvoerders van de vaste Commissie Veiligheid en Justitie,

Op 2 februari levert Uw Kamer inbreng ten aanzien van voornoemd wetsvoorstel.

De NOvA heeft eerder over dit voorstel advies uitgebracht. Dat advies is u, bij brief d.d. 25 september 2015, reeds toegezonden. Volledigheidshalve treft u dit schrijven nogmaals als bijlage aan.

Inmiddels heeft het kabinet op 23 november 2015, na felle kritiek van vrijwel alle adviesorganen, de plannen om gedetineerden een eigen bijdrage te laten betalen voor hun detentie ingetrokken. Vanuit de rechterlijke macht, wetenschap en advocatuur is hierop met opluchting gereageerd.

De invoering eigenbijdrageregeling ten aanzien van de kosten van het strafproces en de slachtofferzorg, zoals op 23 juni 2015 aangenomen door de Tweede Kamer, is daarentegen wel doorgezet. Dit voorstel ligt derhalve thans aan U ter beoordeling voor.

Ook met betrekking tot dit voorstel is kritisch geadviseerd, onder meer door de NOvA. De argumenten tegen invoering van dit voorstel zijn deels gelijk.

In de eerste plaats is van belang dat de maatschappij niet gebaat zal zijn bij invoering van een dergelijke maatregel. Het voorstel heeft een negatief effect op een succesvolle resocialisatie, met alle gevolgen van dien. Ervaring uit het buitenland leert dat invoering van een dergelijke eigen bijdrage tot grote maatschappelijke problemen kan leiden.¹

Invoering van het voorstel zal naar verwachting bovendien leiden tot meer procedures, waardoor de te verwachten financiële voordelen zullen worden beperkt.

Daarnaast valt een belangrijk principieel argument te benoemen, namelijk dat de voorgestelde eigen bijdrage een punitief karakter heeft en daardoor gezien kan worden als (extra) straf, die niet door een onafhankelijke rechter is opgelegd.

Bezoekadres

Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

¹ Zie onder meer de opinie van Van Ginneken, Claassen, Jacobs en Meijer,
<http://www.volkskrant.nl/opinie/laat-veroordeelde-niet-betalen-voor-kosten-proces-a4198018/>

De Raad van State heeft in zijn advies² overwogen:

“De Afdeling is niet overtuigd van het feit dat de baten (met inbegrip van de beoogde besparingen) die met de voorstellen gerealiseerd zouden moeten worden opwegen tegen de maatschappelijke en financiële lasten van de voorstellen. De toename van de schuldenlast van veroordeelden door de eigen bijdrage kan ertoe leiden dat het recidiverisico wordt vergroot, de sociale problematiek van (gezinnen van) veroordeelden verder toeneemt en hun resocialisatie wordt belemmerd. In het merendeel van de gevallen zal de inning van de eigen bijdrage problematisch zijn. Bij de financiële berekening is voorts onvoldoende rekening gehouden met de stijging van de kosten door een groter beroep op bijstand en door extra beroepsprocedures. In dat licht bezien moet ernstig worden betwijfeld of de beoogde (financiële) opbrengsten zullen worden behaald.”

en

“Uit de impactanalyse ‘bijdrageregelingen veroordeelden’ blijkt dat het gaat om een eigen bijdrage van maximaal € 2400 voor een veroordeling door een meervoudige kamer van de rechtbank. Het gaat hier - mede gelet op de financiële positie van veel veroordeelden - om een relatief hoog bedrag terwijl de procedure die leidt tot de betalingsverplichting niet door de betrokkene is ingesteld. In dat verband merkt de Afdeling op dat de toelichting niet ingaat op de verhouding tussen de genoemde maximale eigen bijdrage en het criterium van de zwaarte van de op te leggen maatregel zoals toegepast in de rechtspraak van het EHRM inzake artikel 6 EVRM. Een adequate toelichting is hier te meer van belang omdat volgens deze rechtspraak onder omstandigheden louter op grond van de zwaarte van de maatregel wordt aangenomen dat sprake is van een ‘criminal charge’ in de zin van artikel 6, eerste lid, EVRM.”

De Afdeling adviseert om van beide voorgestelde eigen bijdragen af te zien.

De NOvA onderschrijft dat standpunt en roept Uw Kamer dan ook op niet met dit voorstel in stemmen.

Voor een verdere onderbouwing van dat standpunt verwijs ik u graag naar bijgevoegd advies, dat voorzien is van een samenvatting. Desgewenst is de NOvA uiteraard tot een nadere toelichting op dit advies bereid.

Met vriendelijke groet,
namens de algemene raad

R.A. Fibbe
lid algemene raad, portefeuillehouder strafrecht

² Advies Raad van State d.d. 7 juli 2014, <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/zoeken-in-adviezen/tekst-advies.html?id=11460>. Vanwege de ‘nauwe inhoudelijke samenhang tussen beide wetsvoorstellen en het feit dat de toelichting op de voorstellen grotendeels parallel loopt’, heeft de Afdeling één advies uitgebracht over beide eigenbijdrageregelingen.